

- MARSRUUTIDE KIRJELDUSED
ОПИСАНИЯ МАРШРУТОВ
- VAATAMISVÄÄRSUSED
ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ
- KAARDID
КАРТЫ

Jalgrattamarsruutide reisijuht

Путеводитель велосипедных маршрутов

Lääne-Eesti Западная Эстония

2 | Jalgrattaturism Läänemere regioonis Велотуризм в Балтийском регионе

Jalgrattaturism Läänemere regioonis

Lääne- ja Põhjatänaval on kujunemas üks jalgrattaturistide meelispai. Lääne-Eesti koos Läti rannikulähedaste alade, Soome Turu saarestiku ja Pargase linna ning Rootsiga Örebro maakonnaga moodustavad ühise matkamarsruudi. Tule ja tutvu piirkonna ajaloopärandi, kultuuri- ja loodusväärtustega. Käesolev trükk annab ülevaate Lääne-Eestit läbivast matkarajast.

Lääne-Eesti sobib suurepäraselt avastamiseks rattamatkal – lühikesed vahemaa, mitmekesine loodus, põnev ajalugu ja üha kiiremini arenev jalgrattatee võrgustik. Põika kõrvale ka EuroVelo põhimarsruudilt tutvumaks kohalikel radadel asuvate vaatamisväärsustega.

Matkad vaiksetes rabades või liigirikastes metsades aitavad puhata ja endasse looduse energiat laadida, täienduseks ravimtaimedede vägi sauna kultuuri aastasadu proovitud toimega. Piirkonnast leiad uhked möisakompleksid kõrvuti ehedalt säilinud talumajapidamistega. Või avasta rannikut hoopis läbi tuletornide ajaloo. Naudi romantilist kohvikukultuuri ja vapustavaaid muusikasündmusi. Osale käsitöötubades ja kunstigaleriide tegevuses.

Oluliseks läänerannikut ühendavaks jooneks on ka sajandite pikkune kuurorditraditsioon, mida jätkavad ihule ja hingele kosutust pakkuvad spaad.

Велотуризм в Балтийском регионе

Балтийский регион становится одним из излюбленных мест отдыха велотуристов. Западная Эстония вместе с прибрежными областями Латвии, архипелагом Турку и городом Паргас в Финляндии, а также административной областью Эребру в Швеции образуют единый туристический маршрут. Приезжайте и познакомьтесь с историческим наследием региона, его культурными и природными достопримечательностями. Настоящее издание дает обзор о туристической тропе, пролегающей по Западной Эстонии.

Западная Эстония великолепно подходит для знакомства с ней при помощи велотура – короткие расстояния, разнообразная природа, интересная история и всё быстрее развивающаяся сеть велосипедных дорожек. Также можно отклониться от основного маршрута EuroVelo для ознакомления с достопримечательностями, расположенными на местных тропах.

Путешествия в тиши болот или среди видового богатства лесов помогут отдохнуть и зарядиться энергией природы, а идеально дополнит этот результат культура сауны со своей проверенной веками фитотерапией. В регионе вы найдете и величавые усадебные комплексы, и сохранившие своё убранство хуторские хозяйства. Или же попробуйте открыть для себя побережье с другой стороны – через историю маяков. Насладитесь романтической кофейной культурой и потрясающими музыкальными концертами. Приобщитесь к происходящему в ремесленных мастерских и художественных галереях.

Важной чертой, объединяющей западное побережье, является и многовековая курортная традиция, продолжателями которой ныне выступают спа, наполняющие живительной силой как тело, так и душу.

Hea teada

- Optimaalne jalgrattasõidu hooaeg kestab maist septembrini.
- Majutust leiad nii mugavas hotellis ja külastiste majas või ka odavamas hostellis ja telkimiskohas.
- Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt rajatud puhke- ja telkimiskohtade osas leiad infot internetist www.loodusegakoos.ee
- Jalgrattalaenutused ja –teeninduskohad on peamiselt suuremates linnades.
- Külates asuvad maipoed on hästi varustatud ja avatud ka nädalavahetustel.
- Kohalikud talutooted ja rannikurahvale omased kalaroad väärivad järgi proovimist.

Tule ja avasta läänerannik!

www.westestonia.ee
www.puhkaeestis.ee

Это полезно знать

- Оптимальный сезон для велопоездок длится с мая по сентябрь.
- Проживание возможно как в комфортабельной гостинице и гостевом доме, так и в хостеле подешевле или в месте для установки палаток.
- Информацию касательно зон отдыха и мест для палаток, устроенных Центром управления государственными лесами (RMK), можно получить на сайте www.loodusegakoos.ee
- Прокат велосипедов и пункты сервиса для них имеются, главным образом, в крупных городах.
- Сельские магазины, расположенные в деревнях, хорошо снабжаются и открыты также и по выходным.
- Местные хуторские продукты и рыбные блюда, свойственные традициям береговых жителей, стоят того, чтобы их попробовать.

Приезжайте и откройте для себя западное побережье!

www.westestonia.ee
www.visitestonia.com

Основной маршрут

EuroVelo

Eesti üks põhimarsruute nr 1 kulgeb piki Eestimaa rannikut. Marsruut on ümber Balti mere kavandatud EuroVelo matkaraja nr 10 ning Raudse eesriide EuroVelo matkaraja nr 13 üheks lõiguks.

Vahemaid EuroVelo marsruudil (km):

Ikla – (15 km) – Kabli – (15 km) – Häädemeeste – (33 km) – Pärnu (13 km) – (6 km) – Audru – (31,6 km) – Tõstamaa – (23 km) – Varbla – (28 km) – Virtsu sadam – (17 km) – Kuivastu sadam – (24 km) – Orissaare – (41 km) – Kõljala – (24 km) – Kuressaare (7 km) – (14 km) – Tehumardi – (33 km) – Sääre – (62 km) – Kihelkonna – (47 km) – Võhma – (32 km) – Leisi – (4 km) – Triigi sadam – (17 km) – Sõru sadam – (5 km) – Emmaste – (51 km) – Kõrgessaare – (17 km) – Kärdla – (28 km) – Heltermaa sadam – (23 km) – Rohuküla sadam – (9 km) – Haapsalu – (13 km) – Linnamäe – (19 km) – Riguldi – (15 km) – Nõva – (32 km) – Padise – (20 km) – Paldiski – (24 km) – Keila-Joa – (34 km) – Tallinna sadam

Oluline info

- Praamiliiklus mandrilt Saare- ja Hiiumaale ning Saare- ja Hiiumaa vahel
www.tuulelaevad.ee
- Praamiliiklus mandrilt Kihnu ja Vormsi saarele
www.veeteed.com
- Bussiliiklus Eestis www.tpilet.ee
- Rahvusvaheline bussiliiklus www.luxexpress.eu
- Eesti suunakood on +372. Rahvusvahelise köne tegemiseks tuleb ette valida 00
- Päästeteenistus 112
- Kuulub Ida-Euroopa ajavööndisse (GMT/BST +02:00)
- On ühinenud Schengeni leppega. On Euroopa Liidu ja NATO liige
- Rahaühik on euro (EUR)

Quadruple MobiTourist - Lääne-Eesti turismiinfo nutitelefonis!

Tasuta turismiinfo lahendus on saadaval I-phonidele ja Android telefonidele. Lae alla App Store 'ist või Android Marketist. MobiTourist töötab nii WiFi ühendusega kui ilma. Bonusena on lisaks juures Stockholm/Roslagen ja Soome Turu saarestiku turismiinfo. www.mobitourist.eu

Основной маршрут

Один из основных эстонских маршрутов, № 1, проходит вдоль побережья Эстонии. Маршрут является частью туристической тропы EuroVelo № 10, планируемой вокруг Балтийского моря, и туристической тропы EuroVelo № 13 по странам Железного занавеса.

Расстояния на маршруте EuroVelo (км):

Икла – (15 km) – Кабли – (15 km) – Хяэдемеэсте – (33 km) – Пярну (13 km) – (6 km) – Аудру – (31,6 km) – Тыстамаа – (23 km) – Варбла – (28 km) – порт Виртсу – (17 km) – порт Куивасту – (24 km) – Ориссааре – (41 km) – Кыльяла – (24 km) – Курессааре (7 km) – (14 km) – Техумарди – (33 km) – Сяэрэ – Кихельконна – (47 km) – Выхма – (32 km) – Лейзи – (4 km) – порт Трийги – (17 km) – порт Сыру – (5 km) – Эммaste – (51 km) – Кыргессааре – (17 km) – Кярдла – (28 km) – порт Хелтермаа – (23 km) – порт Роухукюла – (9 km) – Хаапсалу – (13 km) – Линнамяэ – (19 km) – Ригулди – (15 km) – Ныва – (32 km) – Падизе – (20 km) – Палдиски – (24 km) – Кейла-Йоа – (34 km) – Таллиннский порт

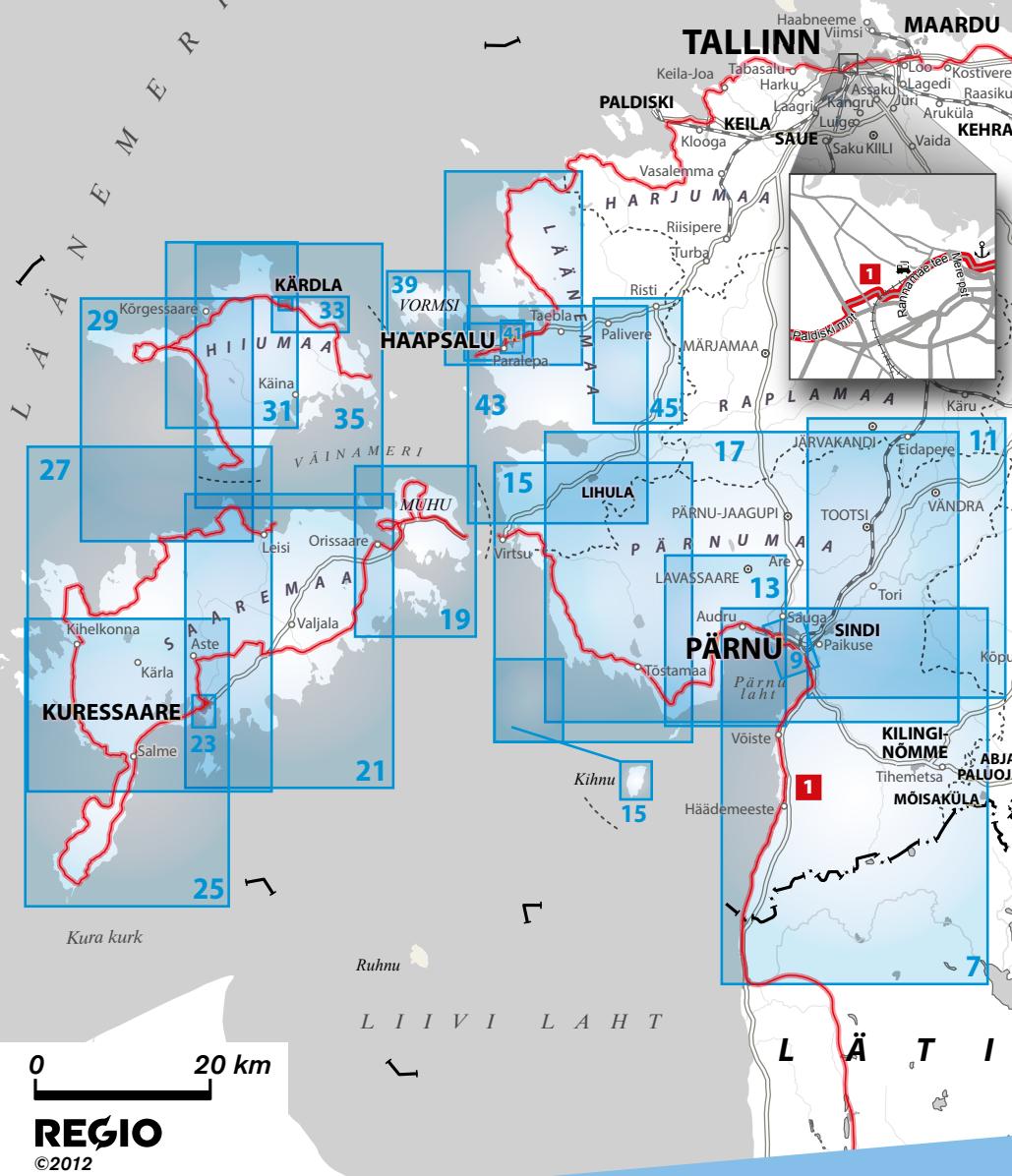
Важная информация

- Паромное движение с материка на Сааремаа и Хийумаа и между островами www.tuulelaevad.ee
- Паромное движение с материка на острова Кихну и Вормси www.veeteed.com
- Автобусное движение в Эстонии www.tpilet.ee
- Международное автобусное движение www.luxexpress.eu
- Международный код Эстонии: +372. Для звонка за границу следует сначала набрать 00
- Спасательная служба 112
- Относится к Восточно-Европейскому часовому поезду (GMT/BST +02:00)
- Эстония присоединилась к Шенгенскому договору. Член Евросоюза и НАТО
- Денежная единица: евро (EUR)

Quadruple MobiTourist – туристическая информация о Западной Эстонии на смартфоне!

Бесплатное решение для туристической информации доступно для телефонов iPhone и Android. Загрузить его можно в App Store или Android Market. MobiTourist работает как при наличии WiFi-соединения, так и без него. Кроме того, в качестве бонуса присутствует туристическая информация о Стокгольме/Руслагене и архипелаге Туркув Финляндии. www.mobitourist.eu

REGIO
©2012

8 Kuurortlinn Pärnu / Курортный город Pärnu

Pärnu peatänav, Rüütlili, pakub kireva läbilöike eri aegade arhitektuurist. Vanapäris saad tutvuda linna vanima avaliku pargiga. Suur-Jõe tänaval näed nii ajaloolist agulimiljööd, kus omal ajal viis raudtee sadamasse, kui ka tööstushoooneid. Rannarajoonis asuvad Rannapark, Mudaravila ja teised kuurodipirikonna hooned. Jõe ääres olev Jahtklubi on asutatud Tsatsi-Venemaa mereväeohtvitsereide poolt. Looduslikult kauni Vallikääru keskele on rajatud Eesti kõrgeim purskkaev.

Рюйтли, главная улица Пярну, предлагает пестрый спектр архитектуры разных времен. В Старом парке вы можете ознакомиться со старейшим общественным парком города. На улице Суур-Йыэ можно увидеть как историческую среду окраины, где в свое время проходила железная дорога в порт, так и производственные здания. На береговой линии находятся Пляжный парк, Грязелечебница и другие здания курортной зоны. Расположенный у реки Яхтклуб основан флотскими офицерами царской России. Среди природных красот парка Валликääэр построен крупнейший фонтан в Эстонии.

1 Tänu madalaveelisele ja kiiresti soojenevale lahele on **Pärnu rand** väga sobilik lastega perede. Valgustatud Rannapromenaad ootab nautijaid igal aastaajal.

2 **Vallikääär** võib kaldapervel kulgeva promenaadiga. Siin saad läbi makettide pildi Pärnu kujunemisest kindluslinnast tänapäevaeks kuurodiks. Avatud on muldkindlustuse vaheline käik ja taastatud ajalooline **sepikoda** – siin saad ka ise sepatööd proovida.

3 **Tallinna värv** on ainus 17. saj säilinud vallivärv Balticumis, mis tähistas Tallinnasse viiva postiteed algust.

4 **Ammende Villa** on üks parimaid varase juugendstilli näiteid Eestis, mis on restaureeritud ajaloolise õhustikuga hotelliks ja restoraniks.

5 Linna keskaegse kaitsemüüri ainsana säilinud ehitis on **Punane torn**.

6 **Maarja-Magdaleena Gild** ühendab endas Pärnu kunstnike ja käsitoölisi. Avatud töötubades saad ka ise kaasa lüüa.

1 Благодаря мелководному и быстро прогревающемуся заливу **Пярнуский пляж** очень подходит семьям с детьми. А освещенный Пляжный променад ждет любителей прогулок в любое время года.

2 **Валликääэр** очаровывает променадом, проходящим вдоль крутого склона. Здесь с помощью наглядных макетов вы получите представление о том, как Пярну из города-крепости превратился в современный курорт. Открыт потайной ход между земляными укреплениями и восстановлена историческая кузница – здесь вы и сами можете попробовать себя в кузнечном деле.

3 **Таллинские ворота** – это единственное валовые ворота 17 века, сохранившиеся в Прибалтике, с которых брала начало почтовая дорога, ведущая в Таллинн.

4 **Вилла Амменде** – это один из лучших в Эстонии образцов раннего югендстиля, который в результате реставрации превратился в гостиницу и ресторан в историческом духе.

5 Единственным сохранившимся строением средневековой защитной стены города является **Красная башня**.

6 **Гильдия Марии Магдалины** объединяет в себе художников и ремесленников Пярну. В открытых мастерских можете заняться делом и ви.

Pargid, rannapromenaad
Парки, пляжный променад

Kaubamajakas, Port Artur, Pärnu Keskus, Lepa Kaubakeskus, Maxima XXXX, Selver, Säästumarkek, toidupood Haapsalu mnt
(продовольственных магазинов в Хаапсалу улице)

Restoranid, kohvikud, pubid
Рестораны, кафе, пабы

Kesklinna, Vana-Pärnu ja Mai rand
Центральный и Майский пляжи, пляж в Вана-Пярну

Törkü (Pärnu rand), Sun Rent (Tallinna 1a), Baltreisen (Rüütli 21a), Pärnu Tennisekeskus (Tammsaare 18a)

Rattaäri (Merimetsa 15a), Pärnu Ratas (Rila 95), AZK Sport (Papiniidu 5, Sillakeskus), Rademar (Papiniidu 8/10, Kaubamajakas), Hawaii Express (Aida 7)

Pärnu Muuseum (Aida 3), L. Koidula memoriaalmuuseum (Jannseni 37), Üue Kunsti Muuseum (Esplanaadi 10), Linnakodaniku Maja (Nikolai 8)

Пярнский музей (Аида 3), Мемориальный музей Л. Коидулы (Янсенси 37), Музей современного искусства (Эспланади 10), Дом гражданина (Николай 8)

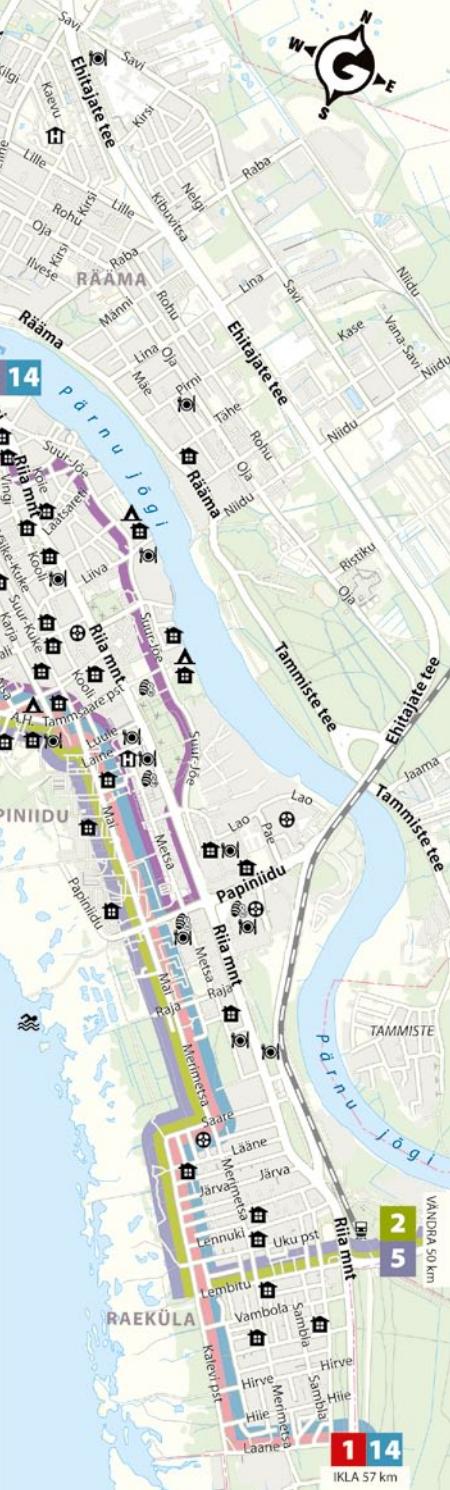
Pärnu Külastuskeskus
Uus 4, Pärnu
+372 447 3000, +372 5330 4134
www.visitpärnu.com

Центр обслуживания гостей города Пярну
Ус 4, Пярну,
+372 447 3000, +372 5330 4134,
www.visitpärnu.com

Asfalt
С твердым покрытием

Mai-oktoober
Май-октябрь

Pärnu rattamatruut
Пярнский велосипедные маршруты

10 Vändra, Kurgja, Tori ja Soomaa

Nr 371. (81 km) Vändra – Rakvere mnt – Kurgja – Suurejõe – Kaansoo – Jöesuu – Vihtra – Suurejõe – Vändra

Nr 373. (35 km) Kaisma – Kergu – Tootsi – Tootsi – raudteejaam – Rakvere mnt – Muraka – Tori

Piirkond on nii looduskeskne kui ka kultuuriloolise tähtsusega. Sitt leiad mitmeid ajaloolisi paiku ning avaneb võimalus külastada monofunktsionaalset tupikalevit Tootsiti, mis loodi seoses brikitavrikubri rajamisega. Piirkonna üheks suurimaks magnetiks on Soomaa rahvuspargi, mis kuulub Euroopa kaitstavate alade vörustiku rahvusparkide ühendusse PAN Parks

1 **Vändra Martini kirik** on üks lihtsam 18. saj kirikuteist. Oma nime kannab kirik usureformator Martin Lutheri mälestuseks.

2 **C. R. Jakobsoni Talumuuseumi Kurgjal** saad tutvuda Eesti 19. sajärkamisaja suurmehe Carl Robert Jakobsoni elu ja tööga ning tema poolt rajatud talu eluloguga. Proovi talutoidi ja tutvu vanade kommetega.

3 **Soomaa rahvuspargi** mitmekesine loodus, omapärasne ühepuulotsku kultuur ning viis aastaaega on muutnud selle paiga populaarseks.

4 Jöesuu küla on oma nime saanud jögede järgi. See on koht, kust Navesti jõgi suubub Pärnu jõkke. Pärnumaa pikim, **Jöesuu rippsild**, on ehitatud üle Pärnu jõe ja on 67,5 m pikk.

5 **Kaisma Suurjärv** koos 6 km pikkuse matkaraja ja vaatetorniga on võrratu puhkekoht nii kalameeste rõõmuks kui puututatu looduse nautijatele.

6 **Tori keskuses** asub Eesti vanim hobusekasvandus, Tori ajalugu ja kultuuri kajastav muuseum ning Eesti Sõjameeste Mälestuskirik. Siit leiad aga ka jõe kaldajärsakust salapärase koopasuu – Tori põrgu.

Tropla 371 (81 km) Vändra – õõnevahekatte – Kaansoo – Jöesuu – Vihtra – Suurejõe – Vändra

Tropla 373 (35 km) Kaisma – Kergu – Tootsi – Tootsi – raudteejaam – Rakvere mnt – Muraka – Tori

Регион имеет как природоохранное, так и культурно-историческое значение. Здесь вы обнаружите много исторических мест, и вам представится возможность посетить монофункциональный тупиковый поселок Туотси, заложенный в связи со строительством торфобрикетной фабрики. Одним из наиболее привлекательных объектов региона является национальный парк Соомаа, входящий в объединение национальных парков европейской сети охраняемых территорий PAN Parks

Majutus / Места ночлега

1. Villa River Rose
Вилла „River Rose“
Jöesuu,
+372 5650 9715,
www.riverrose.eu

2. Põnka puhketalu
Туристический Хутор "Пынка"
Rätsela,
+372 522 6909,
www.ponkaland.com

3. Riisa Rantšo
Рийза Ранчо
Riisa,
+372 5669 4270,
www.riisaransto.ee

Nr 373.

Nr 371.

Soomaa rahvuspargis radade ääres
На тропах национального парка Соомаа

Jöesuu, Vihtra, Suurejõe, Vändra, Kaansoo

Jöesuu, Vändra, Kurgja

C. R. Jakobsoni Talumuuseum (Kurgja)
Хутор-музей К. Р. Якобсона (Кургя)

81 km

Tori Rahvamaja / Народный дом Тори,
RMK Soomaa looduskeskus / Центр природы
RMK Соомаа,
(+372 435 7164, www.keskonnakortmet.ee,
www.rmk.ee)

Klaara-Manni puhkemaja (Randivälja), Riisa Rantso
Туристический комплекс „Klaara-Manni puhkemaja“
(Randivälja), Рийза Ранчо

Kergu, Tootsi, Selja, Tori

Selja, Tori

Selja

Läbi Pärnöö, mööda Rakvere mnt-d
Через Пärnöö, вдоль шоссе Rakvere

Tori Museum

Музей Тори

Kaisma Suurjärv

Рекреационная зона на озере Kaisma Suurjärv

Kaisma Suurjärv

35 km

Nr 368. (48 km) Pärnu (Uus-Sauga – Lennuvälja tee – vana raudteesild) – Lemmetsa – Lavassaare – Audru – Valgeranna – Pärnu

Nr 369. (46 km) Pärnu (Haapsalu mnt – Kaubasadama tee – Elu tee II – Valgeranna tee) – Valgeranna – Liu – Tõstamaa mnt – Kõpu – Kõima – Audru – Pärnu

Pärnust välja sõites võid EuroVelo alternatiivina keerata Valgeranna suunas ja jätkata teed mööda madallist meredäerset ala (vt marsruut nr 369). Kui tunned huvi ajalooliste rongide vastu, külasta Lavassaare Raudtee muuseumi. Kindlasti pööka läbi mölemma marsruudi ääride jäväast Audrust, mille pärlikl on 19. saj rajatud mõisakompleks.

1 Vene taluõu on tükike vene kultuurist eesti talus. Siin näed vene rahvariideid, traditsioonilisi majapidamisriistu ja samovari-kollektiioni.

2 Eesti Muuseumraudtee Lavassaares eksponeerib Baltikumi suurimat aurukedurite vagunite väljapanekut.

3 Tamme talu ürdiaias tutvu perenaise ravim- ja maitsetaimede kollektiöonaiga. Talu poest saad osta lõhnavaid ürdi- ja teese-gusid, moose ja köögiviljahoidiseid.

4 Audru mõisakompleksist on säilinud 14 ehitist. Tähtsamad neist on mõisa vanim hoone - kiviait, piiritusevabrik, magasiat ning valitsejamaja, kus tegutseb muuseum.

5 Pärnu külje alt leiad looduskauni liivase **Valgeranna**. Rannas on vaatetorn, lastemänguväljak, vahva seikluspark, vesijalgrataste ja purjekita laenutus.

6 Rannikul asuv ligi 2000 ha suurune **Audru polder** on rahvusvaheline tähtsusega linnuala.

7 Pootsi-Kõpu Püha Kolmainuse apostliku-õigeusu kirik on imposantne maakividest ja võimsate kuplitega barokse hõnguga jumalakoda.

Трона 368. (48 km) Pärnu (Uus-Sauga – Lennuvälja tee – старый железнодорожный мост) – Lemmetsa – Lavassaare – Audru – Valgeranna – Pärnu

Трона 369. (46 km) Pärnu (Haapsalu mnt – Kaubasadama tee – Elu tee II – Valgeranna tee) – Valgeranna – Liu – Tõstamaa mnt – Kõpu – Kõima – Audru – Pärnu

Выезжая из Пирну, в качестве альтернативы EuroVelo вы можете повернуть в сторону Валгеранна и продолжить путь через живописный прибрежный район (см. маршрут № 369). Если вы испытываете интерес к историческим поездам, то посетите Железнодорожный музей в Лавассааре (см. маршрут № 368). Обязательно загляните поселок Аудру, расположенный недалеко от обоих маршрутов, жемчужиной которого является усадебный комплекс, построенный в 19 веке.

Majutus / Места ночлега

1. Sassi talu
Хутор верховой езды «Сасси»
Kabriste,
+372 5646 7301,
www.sassitalu.com

2. Maria talu
Хутор Мария
Kõpu,
+372 523 6066, +372 447 4558,
www.maria.ee

 Valgeranna

 Audru, Saulepa, Lindi, Liu, Lavassaare, Jõõpere

 Valgeranna, Kõpu, Pootsi, Maria talu (ainult ettetellimisel) / Хутор Мария (только по предварительному заказу)

 Valgeranna

 Maria talu (Kõpu)
Хутор Мария (Кõpu)

 Audru muuseum, Lavassaare Raudteemuuseum, Vene Taluõu (Soomra)
Музей Аудру, Железнодорожный музей в Лавассааре, Русский хуторской двор

 40 km

 4h

Pärnu Külastuskeskus (Uus 4, Pärnu), +372 447 3000,
+372 5330 4134, www.visitparnu.com

Центр обслуживания гостей города Пирну (Ул 4, Пирну), +372 447 3000, +372 5330 4134, www.visitparnu.com

Pappaare tankla, Lavassaare

Автозаправочная станция Pappaare, Lavassaare

Valgeranna ja Liu kaudu mööda rannikuäärset teed

Через Valgeranna и Liu по прибрежной дороге

Nr 370. (107 km) (Matsirand) – Tõstamaa – Tõhela – Oidrema – Mihkli – Kõima – Pärnu-Jaagupi – Põõsarevere – Kergu – Pärnõjõe – Vändra

Matkarada läbib Pärnumaa kaguemaid ja vähemkäidavamaid piirkondi, siin näed maealja mitteid looduslikult kauneid paiku. Marsruudi põnevaimaks paigaks on Soontagana maalinn. Marsruut kulgeb suuresti looduse keskel, seega linnulaulu ja loomi võid kohata üsna palju.

Troopa 370. (107 km) (Matsirand) – Tõstamaa – Tõhela – Oidrema – Mihkli – Kõima – Pärnu-Jaagupi – Põõsarevere – Kergu – Pärnõjõe – Vändra

Туристическая тропа проходит по самым удаленным и неожженным областям Пярнумаа – здесь вы увидите деревенскую жизнь и много красивых от природы мест. Наиболее интересным местом маршрута является городище Соонтагана. Маршрут по большей части пролегает среди природы, так что птичьих голосов и зверей может встретиться предостаточно.

1 Kaunist restaureeritud ja värvika ajalooga **Tõstamaa mõis** on pärit keskajast. Tänaseks järelklassitsistliku ilmega mõisas tegutseb kool ja muuseum (avatud suvel).

2 **Ermistu ja Tõhela** on kalarikkad järved – naudi loodust, kalasta või pea pikniku. Mõlema järve idakaldale on rajatud avalikud rannad koos puhkekohtade, võrkpaljiplatside, laste mänguväljakute ja vaatetornidega.

3 Mihkli **Mihkeli luteri kirik** ehitati poliitilisele mõjukasse Soontagana muinaskihelkonda 13. saj ja on seega kogu Lääne-Eesti vanimaid ja omapärasemaid ehitisi.

4 Avaste soosaarel asuv 7.-8. saj rajatud **Soontagana maalinn** oli muistsete läänlaste üks tuntumaid kindlustusi. Linnusesse viinud salajane veevalune tee läbi soo, mida mõoda osanud minna vaid teadjad inimesed.

5 Pärnu-Jaagupi **Jakobi luteri kirik** on ühe-lööviline gooti stiilis hoone, mille interjööri vanim ja kauneim ese on 1660. a valmistatud evangelistide kujudega barokk-kantsel.

6 19. saj pärinev **Kergu õigeusu kirik** on maakivist hoone, mille ilmestamiseks on kasutatud ka krohvipindu ja tellist.

1 Красиво реставрированная и обладающая яркой историей мыза **Тыстамаа** имеет средневековое происхождение. В настоящее время на мызе, оформленной в стиле постклассицизма, действуют школа и музей (открыт летом).

2 Озера **Эрмисту** и Тыхела богаты рыбой – насладитесь природой, порыбачьте или устройте пикник. На восточном берегу обоих озер устроены общественные пляжи с местами для отдыха, волейбольными площадками, детскими игровыми площадками и смотровыми вышками.

3 Лютеранская церковь Св. Михаила (Михкли) была построена в политически влиятельном древнем приходе Соонтагана еще в 13 в. и, таким образом, является одним из древнейших и уникальнейших построек во всей Западной Эстонии.

4 Земляной город **Соонтагана** постройки 7-8 века, расположенный на острове посреди болота Авасте, являлся одной из наиболее известных крепостей древних жителей Западной Эстонии. Вгородице через болото вела потайная подводная дорога, пройти которой могли лишь знающие люди.

5 Лютеранская церковь Св. Иакова в Пярну-Яагупи – это однокупольное здание в готическом стиле, древнейшим и красивейшим элементом интерьера которого является кафедра в стиле барокко с изображением евангелистов, изготовленная в 1660 г.

6 Православная церковь в Кергу, построенная в 19 веке – это здание из бутового камня, в оформлении которого также использованы оштукатуренные поверхности и кирпич.

 Ermistu, Tõhela, Paadrema

 Tõstamaa, Tõhela, Tõusi, Mötsu, Lõpe, Pärnõjõe, Kergu, Pärnu-Jaagupi, Halinga, Vahenurme, Uduvere, Koonga

 Tõstamaa, Pärnu-Jaagupi, Vändra, Halinga

 Matsirand, Ermistu ja Tõhela järvad
Matsirand, озера Ermistu и Tõhela

Oidrema mõis (Oidrema)
Мыза Ойдрема

Tõstamaa Muuseum, Tõhela Muuseum, Pärnu-Jaagupi koolimuuseum
Музей Тыстамаа, Музей Тыхела, Школьный музей в Пярну-Яагупи

132 km

Halinga (voldikud)
Halinga (бульвары)

Tõstamaa, Koonga

Algus Matsirannast
Начало на Matsirand

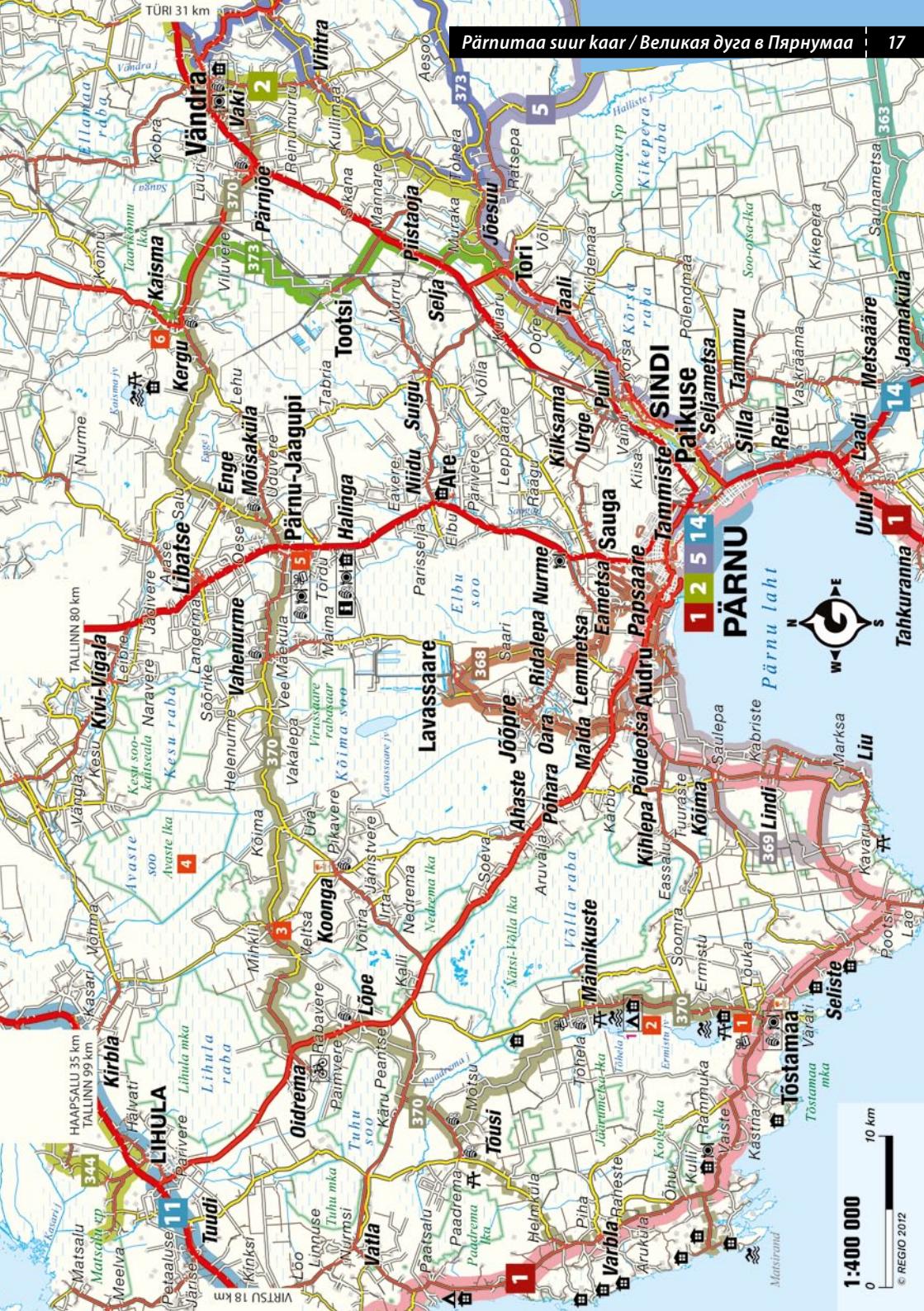
Kiraste ja Kanamardi vahel on tee ebatasane; kohati väikesed kruus-ja metsateed
Дорога между Kiraste и Kanamardi неровная; местами небольшие грязевые и лесные дорожки

Majutus / Места ночлега

1. **Tõhela järv euhkeküla**
Деревня отпуска возле озера
Тыхела
Männikuste,
+372 514 5000,
www.tohelajarvepuhkekyla.ee

Nr 335. Pöhja-Muhu marsruut (52,5 km) : Kuivastu sadam–Hellamaa–Päruse–Lõetsa–Vahtraste–Nõmmküla–Pallasmaa–Rebaski–Tamse–Külasema–Rinsi–Viira–Piiri–Igaküla–Koguva–Rootsivere–Nautse

Nr 336. Lõuna-Muhu marsruut (26 km): Kuivastu sadam–Võiküla–Rässä–Simisti–Pädaste–Laheküla–Suuremõisa–Nurme–Linnuse–Nautse

Muhumaa on koht, kus aeg justkui peatub ja meri köneleb.. Unised kalurikülad töötavad tuuleveskid, rookatusega maamajad, hulganiit metskiti, pätru ja linde. Liiva külas asuv Muhi Katarina kirik koos oma paganlike haudkividega on üks vanimaid Eestis. Idarannikul asetseb Muinaskultuuri rada, kus on nähtaval vana muusundiga seotud pühapaigad. Saarele pääseb praamiga mandril Virtust ja üle Väikeste väina ühendab Muhi Saaremaaga 3km Väinatamm.

1 Ligi 5km pikkust **Võiküla munakiviteed** mööda liikusid kunagi tsari sõdurid kaitsepatareidesse.

2 Lukusliku spaas hotelli, Pädaste mõisa, varasem ajalugu sai alguse 16. saj. Mõisat ümbritsevad Väikeste väina rannamaastikud.

3 Muhumaa kirde–põhjarannik on palistatud suuremate ja väiksemate pankadega. Umbes 300 m pikkune **Üügu pank** on neist esinduslikem. Lisaks inimkorgustele kääbastele leidub jalamil rahausunditega seotud Silmaallikas ja üle 20 erineva käpalise liigi.

4 **Koguva küla** on ajaloos tuntud kui iidne vabaküla, mille kõik hooneid on arhitektuurimälestistena riikliku kaitse all. Külaansambel on tähelepanuväärsim Läänenemeraade ulatutes.

5 Muistne laev, uisk, oli Muhumaa sümboliks Väinamerel peaaegu 1000 aastat ja on töenäoliselt üks vanimaid purjelaeva tüüpe Eestimaal. **Väinamere uisk** on taastatud Koguva sadamas. Traditsiooniline uisk-tüüpil purjelaeval on kogupikkusega 19,2 m ja laiusega 5,2 m."

6 Lääne-Eesti ja saarte väikesed talutulukud, mille ilmekas näide on **Eemu tuulik**, on omapärase nähtusi talurahvaarhitektuuris, millel on paralleeli vaid Skandinaavia ja Lääne-Soomes. Kõrval paikneb Muhi maalinnus.

Трона 335. (Маршрут по северу Мухи (52,5 км): порт Куивасту – Хелламаа – Пэрэс – Лёетса – Вахтрасте – Номмкула – Палласмаа – Ребаски – Тамсе – Кюласема – Ринси – Виира – Пиiri – Игакюла – Когува – Рутсивере – Нантсе

Трона 336. Маршрут по югу Мухи (26 км): порт Куивасту – Войкюла – Раасса – Симисти – Падасте – Лахекюла – Сууремоиса – Нурме – Линнусе – Нантсе

Сначала маршрут проходит по старому шоссе Парну-Рига, извивающемуся вдоль побережья. По пути попадаются небольшие рыбаческие деревушки и церкви, пляж Кабли и несколько мест для костра и палаток. После Хядеместе путь проходит по шоссе Виа Балтика с высокой плотностью движения, однако около Выйсте вы можете выбрать альтернативный путь тихими лесными или грязевыми дорогами.

1 По выйколаской дороге, мощеной бульянником, длиной около 5 км, когда-то царские солдаты добирались на оборонительные батареи.

2 История усадьбы Пядасте, в которой открыты роскошный отель и спа-комплекс, берет начало в 16 веке. Мизу окружают низинные береговые ландшафты пролива Вийке-Вяйн.

3 Северное и северо-восточное побережье Мухумая окаймлено обрывами разной высоты. Юйуский утес, имеющий длину около 300 м, является наиболее представительным из них. Помимо курганов человеческого роста, у подножия находится Глазной источник (Сильмальяка), связанный с народными поверьями, и простирает более 20 различных видов орхидных.

4 Деревня Когува известна в истории как древнее вольное поселение, все здания которого находятся под защитой государства как архитектурные памятники, и деревенский ансамбль которой – самый достойный внимания из всех Балтийских стран.

5 Древний корабль, «ушкай», был символом Мухумая в Моонзундском проливе почти 1000 лет и, вероятно, является одним из древнейших типов парусника в Эстонии. Монзундский «ушкай» восстановлен в порту Когува. Традиционный парусник типа «ушкай» будет иметь общую длину 19,2 м и ширину 5,2 м.

6 Небольшие хуторские ветряки Западной Эстонии и островов, ярким примером которых является Ээмуский ветряк – это уникальное явление в крестьянской архитектуре, имеющее параллели лишь со Скандинавией и Западной Финляндией. Расположенное рядом с Мухусским городищем.

10 Kuivastu, Pädaste, Hellamaa, Üügu, Rootsivere (Vahtna), Koguva; hooajaliselt/на сезонной Liiva, Paenase, Nautse, Igaküla, Löunara sadam (Порт)

Kuivastu, Pädaste, Hellamaa, Koguva, Orissaare; hooajaliselt/на сезонной Liiva, Paenase, Nautse

10 Kuivastu, Hellamaa, Liiva, Piiri, Nõmmküla, Orissaare

Pallasmaa rand, Vahtna supluskoht (Rootsivere)
Пляж в Палласмаа, место купания Вахтна (Rootsivere)

1 päev
1 день

Muhu muuseum (Koguva), Kalandusmuuseum (Koguva sadam), Muinaskultuurirada (Hellamaa, Tihuse turismitalu), Eemu tuulik (Linnuse)

Музей Мухи (Когува), Музей рыболовства (порт Когува), Трона древней культуры (Хелламаа, Туристический хутор Тихузе), Ээмуский ветряк (Линнусе)

56 km

Nr. 321 (42 km) Kuressaare – Upa – Kaali – Püha – Pihtla – Ilpla – Kuressaare

Teekonna Orissaarest Saaremaa pealinna Kuressaare läbib nii muistseid eestlaste maalinnu, mõisaid ja kirkuid, kui ka paljude rahvaste müütilistes ettekujuustutes ja eestpostes kirjeldatud pâlikese hukkumise ja sellele järgnenud taassünninga seostatud Kaali meteoriidikraatriit. Algul pakub marsruut rohkelt avaraid vaateid, hiljem kulgeb sõit valdavalt metsade vahel.

1 Veidi eklektilise ilmega **Oti mõis** on Saaremaa vanim. Mõisal on väga suur ajalooline ja kultuuriline väärtsus.

2 **Pöide Maarja kirik** on ehitatud 14. saj keskel Pöide ordulinnuse varemetele. Kunagise linnuse olemasolust annavad tunnistust maa alla jäänud varemend kirikust põhja pool.

3 **Valjala maalinn** on ümarovaalse läbimõõduga. Valli harja ja sisenõlva katab lahtine paeklibu, mis on tekinud muldvallile laotud paekivillist.

4 **Kaali meteoriidikraadrite väli** on Eesti haruldasim loodusmälestis, olles ühtlasi Euroasia efektseim kraatriväli. kaali meteorit Meteoriit langes umbkaudu 7500 a tagasis. Kraatri langemine juba asustatud Saaremaale põhjustas väikeste tuumapommi plahvatusega vörreldavaid purustusi. 5-10 km kõrgusel lagunes meteorit ja sadas maapinnale tükkidena, millest suurim tekitas 110 m läbimõõduga 22 m sügavuse kraatri ja 8 väiksemat kraatri.

5 **Kaarma maalinn** on oma põhiplaanilt peaaegu nelinurkne. Umbes 4800m² tasase õue keskel on märgatav lohk, endine kaevuse. Selgelt nähtavad on linnuse värvavakohad valli kirde- ja loodenurgas.

Trona 321. (42 km) Kuressaare – Upa – Kaali – Püha – Pihtla – Ilpla – Kuressaare

По путям из Ориессаара в Курессааре, столицу Сааремаа, вы минуете как древние городища, мызы и церкви эстонцев, так и метеоритный кратер в Каали, связываемый с описанными в мифических представлениях и эпосах многих народов гибелью солнца и его последующим возрождением. Поначалу маршрут в изобилии предлагает виды на просторы, затем поездка пролегает преимущественно среди лесов.

1 **Мыза Оти**, имеющая слегка эклектический внешний вид – старейшая на Сааремаа. Мыза имеет очень большую историческую и культурную ценность.

2 **Церковь Св. Марии в Пёйде** построена в середине 14 века на развалинах орденского городища. О находившемся здесь когда-то поселении говорят оставшиеся под землей развалины с северной стороны церкви.

3 **Городище Вальяля** имеет очертания овала. Внутренний склон и хребет земляного вала покрыты плитняковой щебенкой, образовавшейся из сложенного на земляном валу известнякового вала.

4 **Поле метеоритных кратеров в Каали** – это редчайший эстонский природный памятник и, одновременно, самое эффектное поле кратеров в Евразии. Приблизительное время падения метеоритов – 7500 лет назад. Такое падение вызвало на уже заселенном Сааремаа разрушения, сравнимые со взрывом небольшой атомной бомбы. На высоте 5–10 км метеорит рассыпался и падал на земную поверхность осколками, наибольший из которых образовал кратер диаметром 110 м и глубиной 22 м, а также 8 меньших кратеров.

5 **Городище Каарма** по своему основному плану имеет почти четырехугольную форму. Посреди ровного двора площадью около 4800 м² заметен ложбина на месте бывшего колодца. Ясно видны места ворот городаща в северо-восточном и северо-западном углах вала.

10 Pöripõllu, Liiva

10 Orissaare, Saikla, Kärneri, Audla, Laimjala, Kalleküla, Sandla, Kiratsi, Äste

10

Saaremaa Sõjavara Muuseum (Põripõllu), Lembit Kadariku muuseum (Sakla), Kaali meteoritika ja paekivimuseum

Сааремааский Музей военной истории (Põripõllu), Музей Лембита Кадарику (Sakla), Музей метеоритики и пещерника в Каали

1

1 päev
1 день

71

71 km

Eesti suurima saare ainus linn Kuressaare paikneb Saaremaa läänaosas. Keskagune linnus, õdusad kohvikud, rikas kultuurielu, rohked spaad ja ainulaadne saarekultuur teevad Kuressaarest hinnatud puhkusekoha. Aastal 1840 avati Kuressaare esimene mudaravila ja sellest ajast peale on Kuressaare hinnatud ja tunnustatud kuuroortlinn nii kohalike kui väliskülalistele jaoks.

Курессааре, единственный город на крупнейшем эстонском острове, расположен в южной части Сааремаа. Средневековый замок, уютные кафе, насыщенная культурная жизнь, многочисленные спа и уникальная островная культура делают Курессааре излюбленным местом отдыха. В 1840 году в Курессааре была открыта первая грязелечебница – и с тех пор Курессааре обрел широкую известность в качестве курортного города, высоко ценимого как местными жителями, так и зарубежными гостями.

1 Kuressaare raekoda ehitati krahv M.G.De la Gardie initiatiivil 1653.-70. Raekoda on lihtne ja range, kuid suursugusena mõjuduv nn põhjamaade barokki esindav hoone. Raekoja teise korruuse saali lage kaunistab Eesti seni kõigi aegade suurim laemaal. Raekoja 1. korrusel tegutsevad turismiinfokeskus ja rae-galerii, 2. korrusel – Kuressaare volikogu.

2 Kuressaare kuurhoone rajamise idee autoriks peetakse kohaliku apteekrit. Hoone ehitus kestis 8 kuud ja see avati pidulikult 1889. a Kuuraalis on nüüdisaks avatud restoran, toimuvad kontserdid, töötab vaba-õhukino. Teisel korrusel on hubased külalistetoad.

3 Kuressaare piiskopilinnus on 14. saj II pooltel valminud ja kõige paremini säilinud keskaegne linnus kogu Baltikumis. Linnuses võib vaadata mahukaid ekspositsioone Saaremaa ajaloost ja loodusest, külastada kunstinäitusi ning süvamuusikontserte.

4 Trahter Veski asub kolmest linna piirides töötanud ainsana säilinud tuuleveskis. Tänapäeval pakutakse Veskis külalistele eestimaisat söögi- ja joogipoolist.

5 Nasva on Kuressaarest 6 km kaugusel asuv endine kaluriküla, mida kutsutakse tööstusliku paadiehituse hälliks.

 Restoranid, kohvikud, pubid
Рестораны, кафе, пабы

 Kuressaare superlend
Пляж Курессааре

 Kuressaare rattatee
Курессаарский велосипедные дорожки

 Bavarix (Tallinna 26), Saare Autex (Tallin 11), Electrum (Tallinna 58)

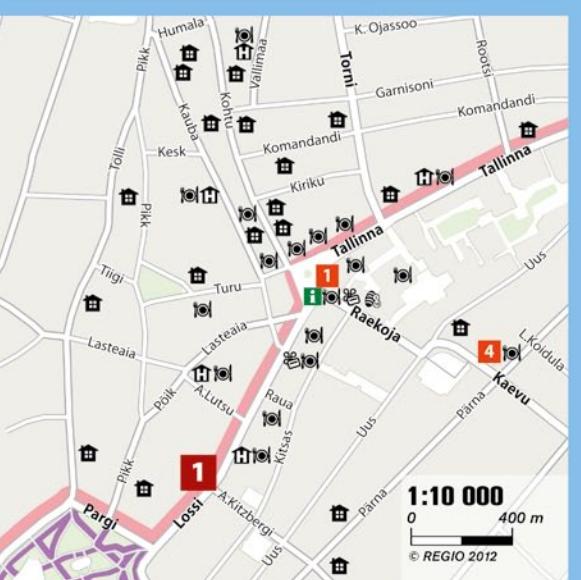
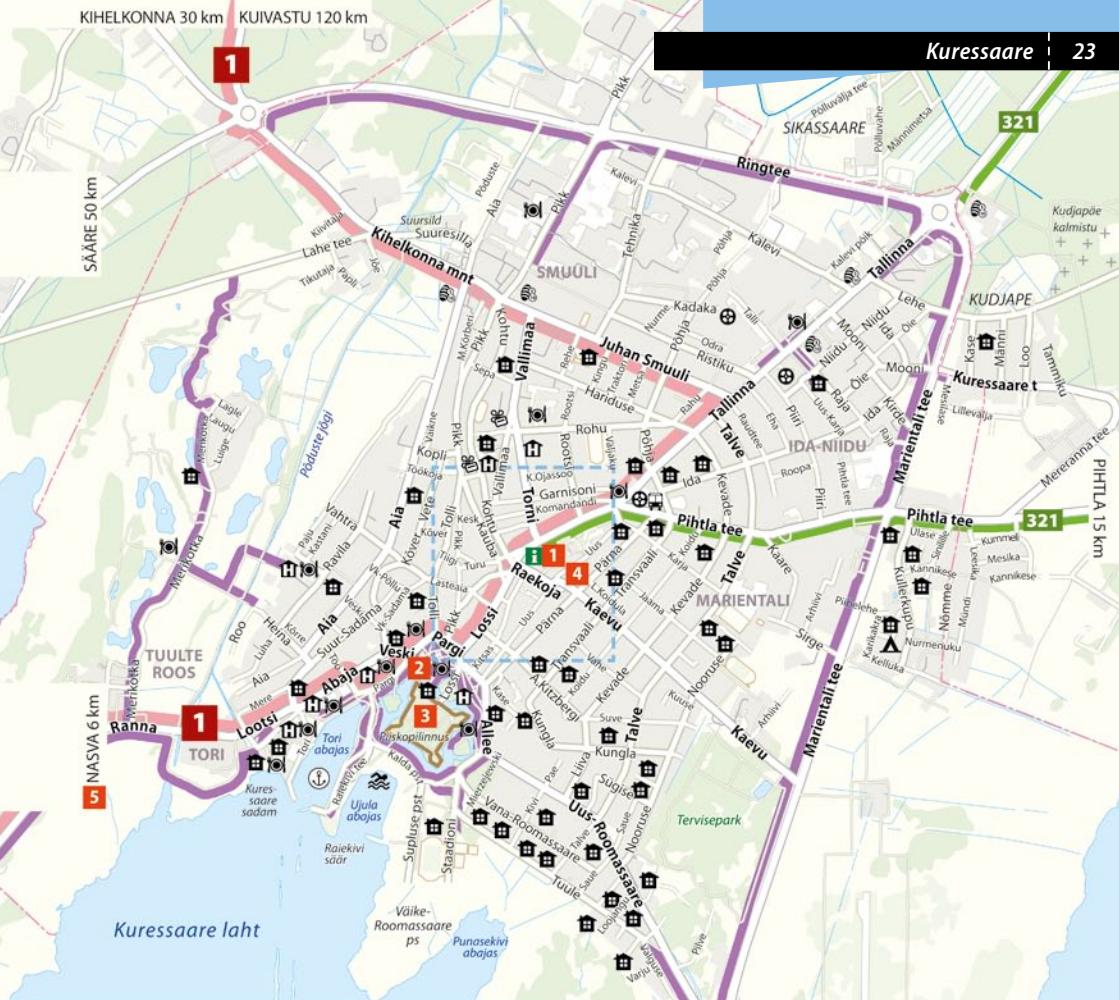
 Saaremaa Muuseum (Lossihoovi 1), Kuressaare Raagalerii (Tallinna 2), Aavikute Majamuuseum (Vallimaa 7), Humala ateljee-galerii (Pikk 19), Saaremaa Kunstistudio (Lossi 5)

Музей Сааремаа (Lossihoovi 1), Ратушная галерея Курессааре (Tallinna 2), Дом-музей Аавиков (Vallimaa 7), Ателье-галерея Хумана (Pikk 19), Сааремаанская студия искусства (Lossi 5)

 Kuressaare Turismiinfokeskus
Tallinna 2,
+372 453 3120,
www.visitsaaremaa.ee

Курессаарский туристический
информационный центр
Tallinna 2,
+372 453 3120,
www.visitsaaremaa.ee

1:10 000

0 400 m

© REGIO 2012

1:30 000

0 400 m

© REGIO 2012

Alternatiiv

Kihelkonna – Kärla – Karuõrje – Pidula

Marsruut viib Kuressaarest läbi Tehumardi Kihelkonnale. Tehumardi lähealt leiad Järve luidestunud ranniku 2-4 m kõrguse aktiivse rannaastangu. Luidet on kaetud männimetsaga. Liivane rand sobib suurepäraselt supluseks. Põnevaim osa teekonnast on aga Sörve poolsaar, kus asuvad Vieriöist looduskaitseala ja Ohessaare maastikukaitseala. Saaremaaga ühendab poolsaart Sörve maakael, kus Salme jõgi tühistab umbes 2000. a tagasi kadunud väina asukohta.

1 Salme jõe kaldale on rajatud kunagise saarlaste kangelase **Suure Töllu raeesmaa**, kus lühikesel terviselikul matkarajal saad oma jõudu ja osavust proovida erinevate vägilasega seutud takistustele jüures.

2 1646. a ehitati Sörve poolsaare tipus asuvale väikesele saarele algeline tuletorn – tulepaak. Sügisstormid näitasid, et tulepaagi asukohaks valitud väikesaar oli sobimatud ja see koliti ümber poolsaare tippu. Praegune kooniline monoliitbetoonist **Sörve tuletorn** püstitati 1960. a.

3 **Sörve sääär** ja selle jätkuna Irbe väinas asuv laidude rida tekksid legendi järgi Suure Töllu abiga, kes Vanapaganat maalt välja ajades viskas talle järele kivirahne. Raskmed rahund kukkusid lähemale ja kergemad kaugemale. Sörve sääär on linnuvaatlajate meelispai.

4 **Ohessaare pank** on umbes 500 m pikk ja kuni 4 m kõrge lubjakividest koosnev panga-järsak. Panka külastavad inimesed armastavad rannas lebavatest lapikutest kividest püstitudada sii tornikesi.

5 **Karuõrves** on viis saart ja järvepõhi on enamasti liivane. Siit leiad ka kämpingud ja männimetsa all telkimisala.

6 **Kärla Lihulinna maalinn** on köige võimsam maalinn Saaremaäl. Linnus paikneb küldest eemal metsas, liivaluidetel, mida osalt piiravad sood.

Дополнительный маршрут

Kihelkonna – Kärla – Karuõrje – Pidula

Маршрут ведет из Курессаара через Техумарди в Кихельконна. Неподалеку от Техумарди вы найдете покрытое дюнами побережье Яре, с активным береговым уступом высотой 2-4 м – вся территория покрыта сосновым бором и используется в качестве пляжа. Наиболее же интересная часть пути – это полуостров Сырве, где находятся природный заповедник Видеристи и ландшафтный заповедник Охессааре. С Сааремаа полуостров Сырве соединяется перешейком, где река Сальме обозначает местонахождение исчезнувшего около 2000 лет назад пропива.

1 На берегу реки Сальме построена **вырубка Большого Тылля** – давнишнего героя остротовян, где на короткой туристической тропе здоровья можно испытать свои силу и ловкость в преодолении различных препятствий, связанных с этим богатырем.

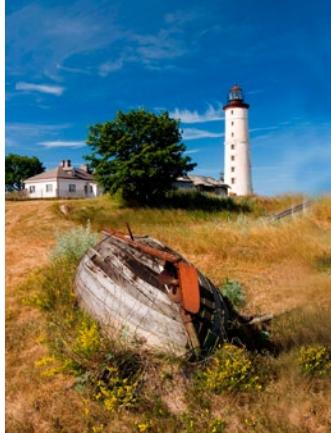
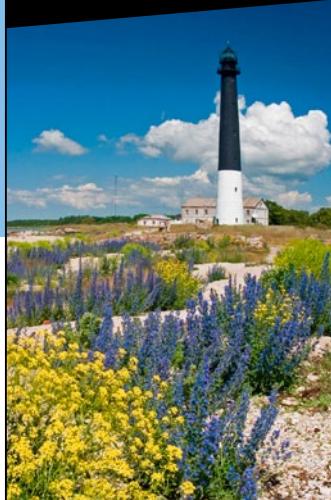
2 В 1646 году на небольшом островке возле оконечности полуострова Сырве был построен примитивный маяк – огненный бакен. Осенние штормы показали, что островок для расположения огненного бакена был выбран неудачно, и бакен перевели на оконечность полуострова. Нынешняя коническая монолитная железобетонная башня **маяка Сырве** была построена в 1960 г.

3 Коса Сырве, продолжением которой служит ряд островков, расположенных в проливе Ирбени, по легенде появилась благодаря Большому Тыллю, который, прогоняя из этих краев Ванапагана, кидал ему вслед валуны. Тяжелые камни упали ближе, а легкие – дальше. Такоже коса Сырве – излюбленное место наблюдателей за птицами.

4 Уступ Охессааре – это береговой обрыв длиной около 500 м и высотой до 4 м, состоящий из известняка. Посещающие уступ судовольствием складывают башни из плоских камней, лежащих по всему берегу.

5 На озере Каруõrje – пять островов, и дно у озера преимущественно песчаное. Здесь вы найдете также кемпинги и зону для установки палаток под сенью соснового бора.

6 Лихулинн, также называемый **городищем Кария**, в строительном плане является самым мощным городищем на Сааремаа. Расположенное в лесу, вдали от населенных пунктов, городище построено на песчаных дюнах, частично окруженных болотами.

Vintri; Varkja

Nasva, Salme, Iide, Laadla, Kihelkonna, Kärla

Mändjala, Saare, Kipu, Lümanda, Kärla

Sõrve Külastuskeskus, Sõrve militaartuba (Saare), Sepikoda ja leivaahi (Laadla), Lümanda Muuseum, Mihkli talumuuseum (Viki)

Центр Обслуживания гостей Сырве, Военный музей Сырве (Сааре), Кухня и печь для выпечки хлеба (Laadla), Музей Луманда, Кутог-музей Михкки (Viki)

120 km

Kihelkonna – Kärla – Karuõrje – Pidula

2 päeva
2 дня

Kihelkonnalt viib marsruut Tagamöisa poolsaarele. Alternatiivina võid valida ka suuna Kärlale – teekonna alguses, vaid 3 km Kihelkonnast, asub Mihkli Talumuuseum, mis on terviklikku säilinud ja täüpiline Lääne-Saaremaa talu. Maalilisiloodusvaateid loob Tagamöisa poolsaar, mida piirab idast Tagalaht ja läänest Kihelkonna laht. Poolsaart on loodes umbes 300 m laiuse makakaalu kaudu ühenduses Harilaiuga, kus asuvad suured liivaalad ja kliburand.

Из Кихельконна маршрут ведет на полуостров Тагамыза. В качестве альтернативы вы можете выбрать и направление на Кярла – в начале пути, лишь в 3 км от Кихельконна, расположена Хатор-музей Михкли – целиком сохранившийся хутор, типичный для запада Сааремаа. Живописными видами на природу порадует полуостров Тагамыза, окруженный с востока бухтой Тагалахт, а с запада – бухтой Кихельконна. С северо-запада полуостров соединяется перешейком шириной около 300 м с Харилайу, где находятся большие песчаные поля и галечный пляж.

1 Tagaranna panga pikkus on 1 km, suurim kõrgus 5 m. Pangal asub reisiparvlaev Estonia hukule pühendatud mälestusmärk.

2 Paljandunud paese "müürina" otse rannalt kerkiva saare kõrgeima, **Panga panga**, maksimaalne kõrgus on 21 m ja ulatus umbes 2,5 km. Panga kõige kõrgemas kohas asub muistne ohvrikoht.

3 Männitukast leiad Leisi madal-seiklusraja. Erinevatest köitest, võrkudest ja trossidest on puude vaheline (kuni 150 cm kõrguse sel maapinnast) rajatud mitmed takistused. Nende läbimine nõuab tasakaalu, osavust ja jõudu.

4 Anglas ootab ees ainsana Saaremaal oma ilme säilitanud tuulikumägi. Viiest vestkist neli on tüüpilised Saaremaa pukktuulikud. Nende keskel seisab veidi kõrgem, hollandi tüüpi veski. Tänameks on tuulikutele lisandunud **Angla Pärandkultuurikeskus**, kus saad meisteest juhendamisel osaleda käsitöötubades.

1 Длина утёса Тагаранна составляет 1 км, наибольшая высота – 5 м. На утёсе находится памятник, посвященный гибели пассажирского парома «Эстония».

2 Максимальная высота глинта Панга, самого высокого на острове и высящегося прямо с берегу стеною обнажившегося известняка, составляет 21 м, а его протяженность – около 2,5 км. На самом высоком глинте Панга находится древний жертвенник.

3 В основном перелеске вы обнаружите **низовую приключенческую тропу Лейзи**. Из различных сплетений, сетей и тросов между деревьями (на высоте до 150 см от поверхности земли) устроены всевозможные препятствия. Их прохождение потребует чувства равновесия, ловкости и силы.

4 В Англа вам предстоит увидеть **холм с ветряными мельницами**, единственным на Сааремаа сохранившим свой облик. Четыре из пяти мельниц являются типичными представителями сааремааских ветряных мельниц. Среди них несколько возвышается мельница голландского типа. На сегодняшний день к ветрякам добавился **Центр культурного наследия Англа**, где под руководством мастеров вы можете поработать в ремесленных мастерских.

Kihela, Murika

Mustjala külastekeskuse kodulootuba, Angla Pärandkultuurikeskus, Kihelkonna Mihkli kirik
Краеведческая комната поселкового центра Мустялья, Центр культурного наследия Англа, Церковь святого Михаила в Кихельконна

Mustjala, Metsküla, Leisi

1-2 päeva
1-2 дня

Kallaste, Leisi

75 km

RMK Vilsandi Rahvuspargi teabepunkt
Информационный пункт RMK национального парка Вилсанди

57 km asfalt, 18 km kruus
57 км с твердым покрытием, 18 км гравийные

Nr 301. Kõpu keerud 49 km (kruusa- ja metsateed, 5 h, läbitav maist oktoobrini)

EuroVelo marsruut viib Saaremaalt Hiiamaale Sõru sadamasse. Söödab läbi Emmaste möisast, piki Lääne-Hiiumaa Vanajõe orgu, mõõdud Puski vene-õigeusu kirikust ja jõuad Kõpu majakani. Pärast majaka külalust võtad suuna Luidjale.

Тропа 301. Кыпуские виражи (гравийные и лесные дороги, время прохождения 5 ч, проходимы с мая по октябрь)

1 Sõru sadam on väikesadam, kust toimub praamiliiklus Hiiumaa ja Saaremaa vahel. Väätamisväärsustest on lähedal purjelaev Alar ja muuseum

2 Emmaste möisa peahoone on kodanlikul perioodil ümber ehitatud kahekordseks kaas-aegseks koolihooneks, mille alakorras on paekivist, ülakorras puitsõrestiseinaga.

3 Vanajõe org on koht, mis kinnitab, et Hiiumaal on olemas köik: jõed, järved, mäed ja orud. Oma kõrgete liivaste veerude ja salapärase lahja kohvi värvil ojaga on org töeline kaunatar.

4 Ülendi pärn

5 Kõpu tuletorn on Läänemere ja Baltimaade vanim ning väidetavalts maailmas vanuselt kolmas, mille tipus on tuli pidevalt pölenud. Tuletorni ajalugu algas rohkem kui 500 aastat tagasi, mil maamärik vajas ennekõike Hansa Liit. Asukohaks sai saare kõrgeim mägi (68m) - Tormimägi.

6 Ristna tuletorn telliti 1873. a. Prantsusmaalt ja hakkas tööle 1874. a. Tuletorni paigutati ka seitsme puudane vasek udukell.

7 Ristna looduskeskus ja merekauba-maja. Infot saab ka kõigil Hiiumaa puhkealal RMK poolt pakutavate ranna- või metsapuhkuse võimalustest kohta. Merekaubamaja pole kaubanduskeskus taavapärasest möistes. Väljapandu on kogutud Hiiumaa randadel, varustajatering ulatub maailma kuklapoolele, esindatud on kõik levinumad kaubagruppid ja kõige selle ühisi nimetaja on mereprügi.

Маршрут EuroVelo по пути с Сааремаа на Хийумаа приводит в порт Сыру. Проезжаете мызу Эммасте, через Западный Хийумаа по долине Ванайэ, минуете православную церковь в Пуски и доезжаете до Кыпукского маяка. После посещения маяка берете курс на Луйдья.

Majutus / Места ночлега

1. **Höbekala külastistemaja Гостевой дом «Хыбекала»**
Kalana,
+372 5667 4008,
www.hobekala.ee

2. **Kalana puhkeküla Деревня отдыха Калана**
Kalana,
+372 5382 1844,
www.kalana.ee

3. **Pihla turismitalu Туристический хутор «Пихла»**
Köri,
+372 5647 0091,
www.pihlatalu.ee

4. **Pauka puhkemajad Дом отдыха «Паука»**
Poama,
+372 504 0967,
www.paukapuhkemaja.ee

5. **Villamaa puhkeküla Деревня отдыха Вилламаа (Villamaa), +372 5344 8060,**
www.dageeda.ee

6. **Pruuli puhketalu Туристический хутор «Пруули»**
Pärna,
+372 522 9988,
www.pruulikoda.eu

RMK Looduskeskuse puhkekoht
Зона отдыха Природного центра RMK

Emmaste, Nurste, Kõpu

Sõru, Emmaste, Kõpu, Kalana

Sõru rannamuuseum, Kõpu tuletorn, RMK Looduskeskuse „Merekuba maja“, Ristna tuletorn
Береговой музей Сыру, Кыпукский маяк, «Морской универсмаг» Природного центра RMK, маяк Ристна

41 km

4 h

Prähnu rand, Kaleste rand, Ristna lõunaneem
Пляж Пряхну, пляж Калесте, южный мыс Ристна

Asfalt
С твердым покрытием

Aastaringset
Круглый год

Nr 304. Takhuna tuur 36 km (25 km asfalt, 11 km metsateed, 4 h, läbitav maist oktoobrini)

Luidjale viib 33 kurviga Rattagu kruusatee, rahvasuu tundut ka seaajosku rajana. Luidjal Kärdla poolt sõites külastad väikest käpaliste aeda Kõrgessaares, O. L. R. Ungern-Sternbergi poolt ehitatud Reigi mälestuskirikut ja Hiiumootslaste ajalooga seotud Ristimäge.

Трона 304. Тур в Тахкуна (25 км асфальта, 11 км лесных дорог)

Сначала маршрут проходит по старому шоссе Пярну-Рига, извилившемуся вдоль побережья. По пути попадаются небольшие рыбакские деревушки и церкви, пляж Кабли и несколько мест для костра и палаток. После Хэдемеэсте путь проходит по шоссе Виа Балтика с высокой плотностью движения, однако около Выстесы вы можете выбрать альтернативный путь тихими лесными или гравийными дорогами.

Majutus / Места ночлега

- Kalda puhketalu**
Хутор отдыха «Калда»
Mangu,
+372 52 79421,
www.kaldapuhketalu.ee
- Viinaköök külalistemaja**
Гостевой дом «Вийнакёэ»
Sadama 2, Kõrgessaare,
+372 469 3337,
www.viinakook.com
- Järveääre puhkekeskus**
Центр отдыха «Ярвеяэр»
Jõeranna,
+372 512 2290,
www.jarveaare.ee

1 Kõrgessaare orhideede õppreepenar

2 Jeesusele pühendatud **Reigi kivikiriku** suurimaks väärtsuseks on kiriku kunstikollektsioon.

3 Ristimägi on käepärastest materjalist risti-dega ala. Kui mõisnik Stenbock ütles rootslastele kohad üles, lubas Katarina II neil 1781. a ümber asuda Louna-Ukrainasse. Väljärändajad kogunesid Ristimäele, kuus peeti maha viimane jumalatenitus ja jäeti hüvasti paigaga, mis oli olnud rootslastele koduks ligi 500 aastat.

4 Mihkli Talumuuseum on Hiiumaa vaba-õhukeskus. Valdavalt 19. saj pärít hoonestutuv traditsioonilise Põhja-Hiiumaa taluarhitektuurija tarbevaraga. Leil haruldases suitsusaunas või piknik metsa veeres on vaid osa muuseumi lisavõimalustest.

5 Endises Takhuna piirivalvekordonis asuva **Hiiumaa Militaarmuuseumi** unikaalseim eksponaat on peahoonne ees postamendil – 180mm suurtükiraud. Sisustatud on kasarmuja punanurk ning relvaruum.

6 Takhuna tuletorn on Eesti randade köige kõrgem, 42,7 m merepiinast. Tuletorn on monteeritud nn Gordoni süsteemi malmosadest, mis pöhineb tehases valmistatud detailidel.

Tõrvanina RMK puhkekoht
Зона отдыха Тырванина RMK

Kõrgessaare

Kõrgessaare

Luidja rand, Mangu rand, Lehtma rand, Tõrvanina rand
Пляж Луйдья, пляж Мангу, пляж Лехтма, пляж Тырванина

1 Кыргессаарская демонстрационная грядка с орхидеями

2 Наибольшей ценностью каменной церкви Иисуса в Рейги является церковная коллекция искусства.

3 Ристимяги – это полностью усыпанная крестами территория, образование которой связано с указом царицы Екатерины II от 1781 г., позволившим шведам переселяться на юг Украины. Выселяемые собирались на Ристимяги, где они отслужили последнее богослужение и попрощались с местом, которое было для шведов домом около 500 лет.

4 Хутор-музей **Михкли** – это Хийумааский центр под открытым небом. В зданиях, возникновение которых относится, в основном, к 19 веку, вы ознакомитесь с традиционной для севера Хийумаа хуторской архитектурой и домашней утварью. Ставшая редкостью баня по-черному или пикник на опушке леса – это лишь часть дополнительных услуг, предлагаемых музеем.

5 Самый уникальный экспонат **Военного музея Хийумаа**, расположенного на бывшей пограничной заставе Тахкуна, – это расположенный на постаменте перед главным зданием 180-миллиметровое батарейное орудие. Реконструирован интерьер казармы, красного уголка и оружейной комнаты.

6 **Маяк Тахкуна** – самый высокий из расположенных на берегах Эстонии, 42,7 м над уровнем моря. Чугунная башня смонтирована по т. н. системе Гордона, то есть из уже готовых, изготовленных на заводе деталей.

34 km asfalt, 4 km kruus

34 км с твердым покрытием, 4 км гравийные

Aastaringelt
Круглый год

Mihkli muuseum (Malvaste), Hiiumaa Militaarmuuseum (Takhuna), Takhuna tuletorn, Malvaste õigeusu puukabel
Музей Михкли (Малвасте), Военный музей Хийумаа (Тахкуна), маяк Тахкуна, православная часовня в Малвасте

38 km

4h

Nr 305. Kukka kurvid 21 km (12 km asfalt, 9 km kruus, 2 h, läbitav maist oktoobriini)

Hiumaa pealinnas, Kärdlas, on kaasaegsete eramutega kõrvuti 19. saj puumajad ja maaekeldrid. Üle kolme oja viivad väikesed sillad, millel kõigil on oma nimi ja legend. Karge veega arteesiallikad Aia tänavalon 450 miljaastat tagasi langenud meteoriidi kingitus. Vabadas tänav viib kunagise Hiiu-Kärdla kalevivabriku südamesse. Vabrikuväjakule, kus Pikk Maja tutvustab linna ajalugu. Meri on Sinuga vanasadamade juures, linnapärgi külasta kirikut ja II maailmasõja langenute mälestusmärki. Kärdla kohta saad infot Keskväljakul vanast Pritsumajast.

1 Pikk maja (pikim puumaja Kärdlas, üle 60 m) on ehitatud 1830ndatel aastatel Hiiu-Kärdla Kalevivabriku direktorite elamuks. Täna on maja koduks Hiumaa Muuseumile.

2 Risti ja Johannesele pühitsetud Kärdla kirik valmis 1863. a. Tüübilt kodakirik, mille läänefassaadi kroonib lahtine kellatorn (ainulaadne Eestis).

3 Arteesiaave allikad. Meteoriidikraatri kaldus paekihiidest põhjustatult satub põhjavesi surve alla. Maapinnale purskub vesi kattematu joana läbi 10–15 m sügavusele piinasesse surutud torude. Kristallpuhast vett saab juua Aia-Pika tänavale nurgal olevalt kaevust.

4 Helmerseni kivikülv on üks suurepärasemaid gruppe soome päritoluga rändrahne Baltimaades. 0,5 ha maa-alal on üle 80 kivi, mida jäävad siia kandnud.

5 Soera talumuuseum on ehe näide tüüpilisest Hiiu majapidamisest. Praeguse rehielamatu vanim osa on 19. saj algusest pärilt muldpõrandaga rehetuba, kus elati ja sügiseti vilja kuivatati. Elutuba koos kambritega on ehitatud sajandi teisel poolel.

6 Kukka kivi on Eestis suuruselt 5. rändrahn. Kivi pikkus on 16,4 m, laius 11,0 m, kõrgus 3,7 m ja ümbermõõt 42 meetrit.

Kärdla, Linnumäe

Kärdlast leiad nii kohvikuid, restorane kui pubsid, Linnumäe Puhkekeskus,

В Кярдла вы найдете как кафе и рестораны, так и пабы; Центр отдыха «Линнумяэ»

Kärdla rand
Пляж Кярдла

Kärdla rattamatruut
Кярдласский велосипедные маршруты

Trona 305. Куккские виражи

В Кярдла, столице Хийумаа, помимо современных частных домов имеются деревянные дома и погреба 19 века. Через три ручья ведут небольшие мостики, у каждого из которых есть свое имя и легенда. Источники с прозрачной водой на улице Айа – это подарок метеорита, упавшего 450 млн. лет назад. Улица Вабадузе ведет на площадь Вабрику, центр бывшей Хийу-Кярдласской суконной фабрики, где музей Пикк Маязнакомится с историей города. Соприкоснуться с морем можно в старом порту, а в городском парке посетите церкви и памятники павшим во Второй мировой войне воинам. Информацию о Кярдла можно получить в здании старой Пожарной башни на Центральной площади.

Majutus / Места ночлега

1. Sõnajala Hotell
Гостиница «Сынаяла»
Leigri väljak 3, Kärdla
+372 463 1220
www.sonajala.ee

2. Prema Haus
Prema Haus
Posti 13, Kärdla,
+372 5331 1860,
www.premahaus.ee

3. Tiigi majutus
Дом отдыха «Тиги»
Tiigi põik 3, Kärdla
+372 517 5585,
www.tiigimajutus.ee

4. Külastamaja Villa Loona
Гостевой дом «Villa Loona»
Rookopli 20, Kärdla
+372 533 2459
www.villaloona.ee

5. Puhkemaja Kertel
Гостевой дом Кертель
Kabeli 9, Kärdla
+372 523 4895
www.kertel.ee

6. Roose linnamaja
Городской дом «Роозе»
Linnumäe,
+372 5648 0998,
www.roose.ee

i Hiumaa Turismiinfokeskus (Hiiu 1, Kärdla)
Туристический информационный центр
Хийумаа (Хииу 1), +372 462 2232,
www.hiumaa.ee

7 km

2 h

Asfalt
С твердым покрытием

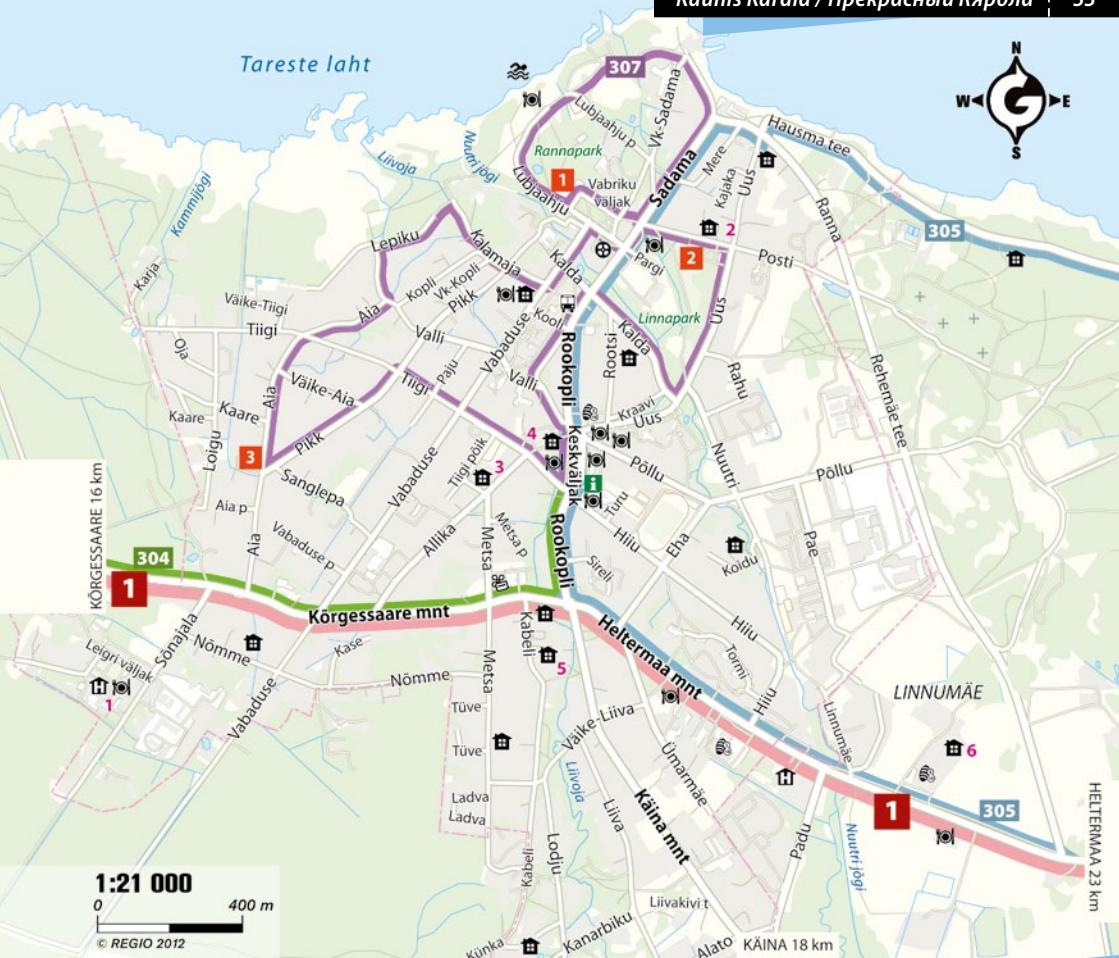
Läbitav aastaringelt
Круглый год

Kerttu Sport (Sadama 15, Kärdla)

Hotel Sõnajala (Leigri väljak 3, Kärdla)
Гостиница «Сынаяла» (Leigri väljak 3)

Teatrinkukkade Maailm (Kõrgessaare mnt 6), Hiumaa Muuseum (Vabrikuväljak 1), Kärdla kirik, Soera Talumuseum, Palade Loodushariduskeskus, Paluküla kiriku varembed

Музей театральных кукол (Кõrgessaare mnt 6), Музей Хийумаа (Vabrikuväljak 1), церковь в Кярдла, Паладский центр природоведения, развалины церкви Палукюла

1:260 000

0 5 km

© REGIO 2012

HAAPSALU

1:190 000

© REGIO 2012

4 km

KEILA 46 km

TALLINN 90 km

Lihula 50 km

Võru 25 km

Nr 350. Vormsi saar / Остров Вормси 38 km

38

Ühendustee Haapsalu – Pullapää – Rohuküla sadam

45 min laevasõidu kaugusel mandrist asuv Vormsi on suuruselt Eesti neljas saar. Vormsi (rootsi keeles Ormsö) nimi on tulnud Islandi viikingi Ormi („madu“) järgi. Kuni 1944. aastani oolid Vormsi põliselelanekeks rannarootslased; 1938. a oli saare ligi 2600 elanikku, enamus lähukas neist II maailmasõja ajal. Põhimarsruut tolmuvabas kattega tee, mille läda ja läänering on võrdse pikkusega, seda "kaheksat" läbides saad tutvuda enamike rannarootslaste põlisküladega.

Дорога, соединяющая Хаансалу-Пуллапяэ-порт Рохукюла

1 **Sviby Talumuuseum** on taastatud ranna-rootsi talu, kust leiad maitsekalt renoveeritud rookatustega hooneid, fotonäitus ja tarbeesemeid.

2 Svibyst suundu idaringile. Sealsed külad on paremini säilinud, kohtad **tüüpilisi klasrödudega Vormsi maju**. Rääby on ajalooline sumbüklu omapärase teedevõrguga, kus näed ühte Vormsi tuulikut.

3 Ida- ja lääneringi ristumiskohal on saare tähtsaim vaatamisvärsus, 14. saj ehitud **Piha Olavi kirik**. Kirikua kõrval on maailma suurima ratsaristide kogumiga Vormsi kalmistu (ligi 340 röongasristi).

4 **Saxby tuletorn** ehitati 1864. a ja see oli esimene Gordoni süsteemi malmtuletorn Eestis.

5 Suuremõisa ja Fällarna vahelises metsas olev **Huitbergi paekühm** on üle 400 milj aasta vanune jää poolt siledaks lihvitud korallrif.

6 Mitmekesisine linnustikuga Prästviike järve põhjaosas avanevad arvukad allikad. Neist suurim on **Suur-ehk Ohvriallikas**.

7 **Rumpo** on väga hästi säilinud arhitektuuriga mereäärne küla. Neeme tipp on taimestiku kaitseala ja lindude pesitsus- ja rändepeatuspaik.

Hullo

Sviby, Hullo

Põhimarsruut läbitav aastaringselt, alternatiivsed teed maist oktoobrini. Praami ülesõiduaugeu vt www.veeteed.com või helista +372 443 1069

Основной маршрут действует круглый год, альтернативные тропы – с мая по октябрь. Расписание паромов Rohuküla-Sviby +372 443 1069, www.veeteed.com

Sviby ratta- ja paadirent
Прокат велосипедов и лодок в Свифи

Sviby ratta- ja paadirent
Прокат велосипедов и лодок в Свифи

Vormsi talumuuseum (Sviby)
Хутор-музей Вормси

Hullo Külateskuse Turismiinfopunkt
Туристический информационный пункт деревенского центра «Хулло»

Asfalt
С твердым покрытием

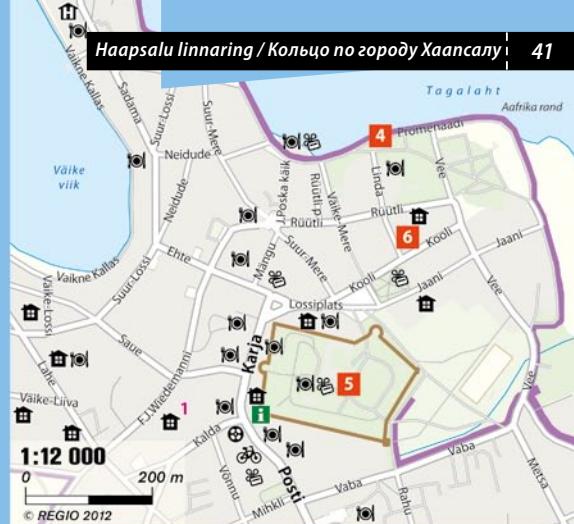

38 km

1-2 päeva
1-2 дня

Haapsalu – Rohuküla sadam

Haapsalu

Restoranid, kohvikud, pubid
рестораны, кафе, пабы

Haapsalu Paralepa rand
Хаапсалу Парапелан

Rattad-Vaba Aeg (Karja 22), Rakser Sport (Karja 20), Hawaii Ekspress (Tallinna mnt 1)

13 km

3 h

Asfalt, kruus
С твердым покрытием, гравийные дорожки

Haapsalu Turismiinfokeskus /
Туристический информационный центр Хаапсалу
Karja 15,
+372 473 3248, www.visithaapsalu.com,
24h infoterminal / 24h информационный терминал

Eesti Raudteemuuseum (Raudtee 2), Sidemeuseum /
Эстонский железнодорожный музей (Раудтэе 2),
Музей связи (Тамме 21а), Evald Okase muuseum (Karja 24),
Pliskoplinskiuse muuseum ja vahtitor (Lõssiplats 3),
Haapsalu räätiku muuseum (Ehte 4), Lääneema
muuseum (Kooli 2), Rannarootsi muuseum (Sadama 31), Iloni Imedemaa (Kooli 5), Epp Maria Galerii
(Kalda 2)

Эстонский железнодорожный музей (Raudtэe 2),
Музей связи (Тамме 21а), Музей Эвальда Окаса
(Каря 24), Музей и сторожевая башня Бинкеского
замка (Лоссплатс 3), Музей хаапсалуского пухового
плотка (Ехте 4), Музей Лянемаа (Кооли 2), Музей
«Раннароотси» (Садама 31), Страна Чудес Илон
(Кооли 5), Галерея Эпп Марии (Калда 2)

Marimetsa ring ja Marimetsa raba viivad ürglooduse radadele. Kullamaa on Lääne maakonna kultuurialloo häll, Palivere-Pikajalamägi viib Läänemaa kõrgemate künkaste otsa. Risti on põline teede ristumiskohta.

Кольцо по Мариметса и болото Мариметса приведут на тропы с девственной природой. Кулламаа является колыбелью культурной истории Ляэнского уезда, а холм Пикаялаамяги в Паливере ведет к самым высоким курганам Лянемаа. Волость Ристи же испокон веков была перекрестком дорог.

1 Kullamaa vanim ehitis on 13. saj pärít **kirik**. Kirikai ka röval on **Rohumägi** - 2000 m² pindalaaga muistsete eestlaste linnamägi (11.-12. saj.).

2 13.saj pärineb **Koluvere loss-velsilinnus**, mis on olnud nii Saare-Lääne piiskopi üks residensse kui ka Venemaa tsaarisuguvõsa kasutuses. Siin on asunud poiste kasvatustasutus ja hoolekodu. Täna on lossis restoran ja sauna-kompleks, lossi ümbritseb imelius park.

3 **Marimetsa** on üks Lääne-Eesti vanim tüüpiline laukarikas **raba**, kus avar veesilmadega mäastik pakub maailmist vaatelpilti. Raba on arvatud rahvusvaheliselt tähtsate linnualade hulka. Rajatud on laudtee koos linnuvaatlus-tornide ja infotahvlitega.

4 **Palivere** on tuntud liivaseljandike ja män-nimetsade poolest. Mäl asuv vana suusa-hüppetorn ei ole kasutusel, kuid selle tipust avaneb kaunis vaade. Ümber Pikajalamäe kulgevad liikumisrajad on mõnusad nii jalgrat-turile kui suusatajatele.

5 **Liivi ajalootuba** asub raamatukoguga samas hoones. Endises klassiruumis on vanad koolipingid, tahvel, tolleaegsed pioneerimale-va materjalid, vanad õpikud ja õpprevahendid.

1 Древнейшее строение Кулламаа – это **церковь** 13 в. У церковной ограды расположен **холм Рохумяги** – городище древних эстов 11-12 вв.площадью 2000 м².

2 К 13 в. относится **замок Колувере – Веси-линнус** («Водный замок»), который побывал как одной из резиденций Сааре-Ляэнского епископа, так и в пользовании у российского царского рода. Позднее здесь действовали учебно-воспитательное учреждение для мальчиков и богадельня. Ныне в замке находятся ресторан и банный комплекс, а сам замок окружен удивительно красивым парком.

3 **Мариметса** – одно из старейших болот в Западной Эстонии, типично изобилующее прогалинами, где просторный ландшафт с болотными озерками предлагает живописные виды. Болото занесено в число орнитологических зон международной важности. Пропложен дощатый настил и построены орнитологические башни с информацио-нными стендами.

4 **Паливере** известно своими песчаными горками и сосновыми лесами. В настоящее время старый трамплин, расположенный на горе, не исполь-зуется, но с его вершины открывается пре-красный вид. Пролегающие через холм Пикаяла-маги дорожки Паливере доставят удовольствие как велосипедистам, так и лыжникам.

5 Историческая комната **Лийви** находится в одном здании с библиотекой. В бывшем классе, где до сих пор сохранились старые парты, доска, мате-риалы пионерской дружины того времени, старые учебники и учебные средства.

Risti, Palivere, Liivi, Kullamaa, Koluvere

Kullamaa, Koluvere

Kullamaa tehisjärv, Liivi jõgi
Водохранилище Кулламаа, река Лийви

Tammela Auto (Kullamaa), Reiu-Einari (Üdru ma)

Liivi külamuuseum, Kullamaa kihelkonnamuuseum, Kullamaa vallamuuseum

Деревенский музей Лийви, Приходской музей Кулламаа, Музей волости Кулламаа

53 km

53 km

1 päev

1 день

Aastaringelt

Круглый год

Kullamaa kirikus avatud ukseid (suvel)
В церкви Кулламаа открыты двери (летом)

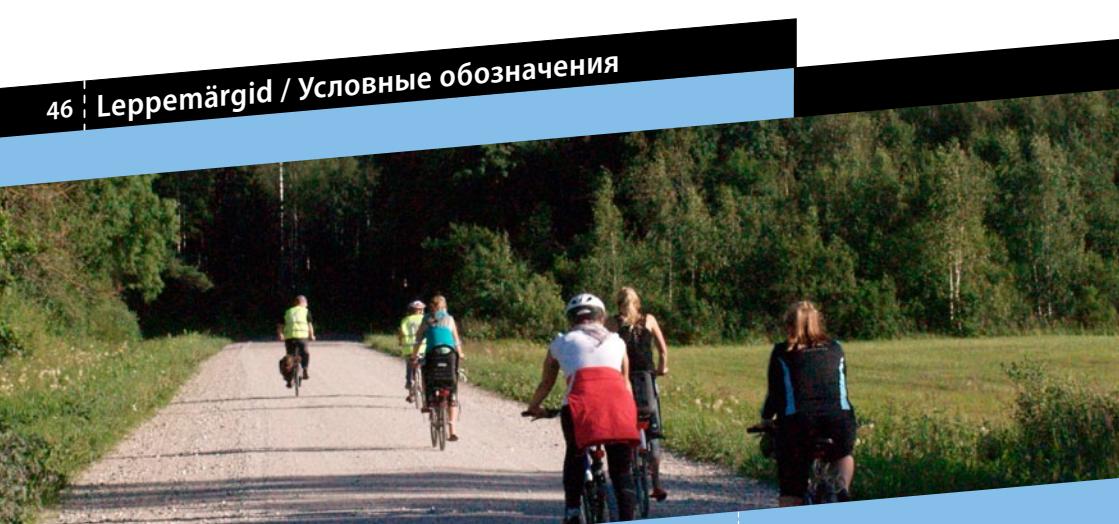
32,5 km asfalt, 17 km kruus, 3,5 km pinnaseteet
32,5 km с твердым покрытием,
17 км гравийные, 3,5 км

Suvehoajaal kasutab Kullamaa-Nõmme põlisteed suundub Kullamaa tehisjärve ja liivinäigede suunas (51 km, sh 11,5 km krausteet); Kullamaa-Nõmme-Palivere lõigul on 3,5 km pinnaeteet iõli; Risti-Palivere vilbi vanale raudteetammile rajatud rattatee (10 km) – validid tihedat liiklust

в летний сезон пользуются старинной дорогой Кулламаа-Нымме – она ведет к водонапорному башне Кулламаа и песчаным дюнам (51 км, в т. ч. 11,5 км гравийной дороги); на отрезке Кулламаа-Нымме-Паливере – 3,5 км грунтовой дороги; из Ристи в Паливере ведет велосипедная дорожка, построенная на старой железнодорожной дамбе (10 км) – так вы избежите плотного трафика

Hotell
Гостиницы

Telkimis- või puhkepaik
Палаточные стоянки

Muu majutus
Прочие места ночлега

Kauplus
Магазины

Söögikoht
Места питания

Puhukoht
Места отдыха

Ujumiskoht
Места для купания

Raudteejaam
Вокзалы

Sadam
Порты

Rattalaenutus
Прокаты велосипедов

Rattahooldus
Обслуживания велосипедов

Muuseum
Музеи

Marsruudi pikkus
Длина маршрута

Orienteeruv läimisaeg
(ilmā vaatamisväärsuste külastusega)
Примерное время
(без осмотра объектов)

Bussijaam
Автовокзали

Turismiinfokeskus
Туристические справочные

Infopunkt
Информационные пункты

Romantilise rannatee infokiosk
www.rannatee.ee
Инфо о Романтического побережья

Teekate
Покрытие дорог

Alternatiivne tee
Альтернативный маршрут

Millal?
Когда?

Main road / Hauptverbindungsstraße

Basic road: surfaced; gravel
Verbindungsstraße: gepflastert; schotterstraße

Secondary road / Nebenstraße:
surfaced / gepflastert
 gravel / schotterstraße
 cobblestone road / cobblestone road

Main route 1 / Route Nr. 1

Alternative route / Ein alternativer Weg

Other (local) roads / Sonstige (örtliche) Straßen:
surfaced / gepflastert

gravel / schotterstraße

cobblestone road / cobblestone road

unsurfaced road / unbefestigt weg

ferry connection / fähre

Turismiinfokeskused Lääne-Eestis Центры информации для туристов в Западной Эстонии

Pärnu Külastuskeskus

Центр обслуживания гостей города Пярну
Uus 4, Pärnu
+372 447 3000
+372 5330 4134
www.visitparnu.com

Hiiumaa Turismiinfokeskus

Туристический информационный центр Хийумаа
Hiiu 1, Kärdla
+372 462 2232
www.hiumaa.ee

Kuressaare Turismiinfokeskus

Курессаарский туристический
информационный центр
Tallinna 2, Kuressaare
+372 453 3120
www.kuressaare.ee
www.visitsaaremaa.ee

Haapsalu Turismiinfokeskus

Туристический информационный центр Хаапсалу
Karja 15, Haapsalu
+372 473 3248
www.visithaapsalu.com

Pärnu

PÄRNU MAASALITUS

Saaremaa

Läänemaa
Tervetuleme pääsätk!

HAAPSALU
A.D. 1279

Soovitame külastada ka teisi projektipiirkonna sihtkohti: Посетите и другие пункты назначения региона данного проекта::

Läris / В Латвии

Kurzeme regioon / регион Курземе · www.kurzeme.lv
Vidzeme regioon / регион Видзeme · www.vidzeme.com
Zemgale regioon ja Jelgava linn / регион Земгала и город Елгава
www.zemgale.lv · www.visit.jelgava.lv

Soomes / В Финляндии
Turu saarestik ja Pargas linn / архипелаг Турку и
город Паргас www.visitarchipelago.com

Rootsits / В Швеции
Örebro regioon / регион Эребру (The Heart of Sweden)
www.bergslagencyling.com

Väljaandja / Издатель:
MTÜ Lääne-Eesti Turism
Jaama 1, Lihula, Eesti
info@westestonia.ee
www.westestonia.ee

REGIO

Kaardid ja kujundus / Карты и дизайн:
AS Regio
Tartu, Riia 24, 51010
Tel: 738 7300
kaardid@regio.ee, www.regio.ee/kaardid

Fotod / Фото: Elen Juurma, Aivar Ruukel (soomaa.com), Margit Kurvits, Indrek Aija, Rein Holtsmann, SA Pärnumaa Turism (visitparnu.com), MTÜ Saarte Turismarenduskeskus (visitaaremaa.ee), MTÜ Läänemaa Turism (visitlaemaa.ee), SA Haapsalu Turismilinokeskus (visithaapsalu.com), EASi fotopank (P. Volgerad, T. Mitt, L. Michelson, J. Jõepera, G. Mitchell, J. Nilson, jt.).
В издании использованы фотографии из фотоархивов центров информации туризма в Пярну, Курессааре, Хаапсалу, visitsaremaa.ee и visitestonia.com. Фото банк и др.
Информация на сайте www.westestonia.ee обновляется ежемесячно. Информация представлена на состоянию на декабрь 2012 г. В данные могут вноситься изменения, обновленную информацию можно найти на сайте www.westestonia.ee

Estonia
Positively surprising

www.visitestonia.com

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

Trükis on valminud projekti "Jalgrattamarsruutide võrgustiku arendamine ja edendamine Keskk-Läänemere piirkonnas" ("Development and improvement of cycling route network in Central Baltic area") raames.

Projekti rahastas osaliselt Euroopa Liit Keskk-Läänemere Interreg IVA programm 2007-2013. Väljaande sisu peegeldab autori vaateid ja programmi korraldaja ei ole vastutav projektipartneri avaldatud infotatsiooni eest.

Издание подготовлено при частичном финансировании в 2007–2013 гг. программы Европейского Союза Interreg IVA для Центрального Балтийского региона в рамках проекта «Development and improvement of cycling route network in Central Baltic area».

CENTRAL BALTIK
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007–2013